

SKIRRHÖS, schirrhös, a. 2. (från grek.; med.) Hård, svullen, bulnad. *En s. växt.* — Skrifves äfv. *Scirrhös*.

SKISS (*k* uttalas hårdt), m. 3. (fr. *Esquisse*, ital. *Schizzo*) Flyktigt utkast till en målning eller ett konstverk; äfv. (i allm.) utkast.

SKIT, m. 2. (lågt ord) 1) Se *Träck*. — 2) Smuts, orenlighet. — 3) (fig.) a) Strunt, skräp. — b) Dålig karl. — Brukas i sammansättningar, för att beteckna någonting dåligt, eller såsom smådeord, t. ex.: *S-karl*, *-oxe*, *-vara*, o. s. v.

SKITA, v. n. 3. Impf. *Sket*. (lågt ord) Göra sitt tarf. *S. i*, ej bry sig om. *S. ned*, nedsmutsa. — *Skitande*, n. 4.

SKITIG, a. 2. (lågt ord) Smutsig.

SKITTRÄNGD, a. 2. (lågt ord) I behof att göra sitt tarf.

SKJORTA, schörta, f. 1. Med ärmar försedt linneplagg, som af manspersoner bäres närmast kroppen, under de öfriga kläderna. *Påtagerens s. Ömsa s. I bara s-n. Kläda af en s-n, intill s-n.* (Talesätt) *Icke hafva s-n på kroppen*, vara ytterst fattig. Se äfv. *Blodig*, 1. — *Skjortkrage*, *-fäddning*, *-ärm*.

SKJORTKNAPP, m. 2. Knapp, isydd upp till vid kragen på en skjorta, för att hopknäppa den om halsen.

SKJORTLÄRFT, n. 3. Sådant slags lärf, som brukas till skjortor.

SKJUL, schül, n. 3. (af *Skyta*) 1) (egentl.) Tak utan väggar eller stödt emot en vägg, till skydd emot regn och blåst. Bildar sammansättningen *Portskjul*. — 2) (i allm.) Skydd emot oväder. *Söka s.*

SKJUTA, schüta, v. a. o. n. 3. Impf. *Sköt*. Sup. *Skjutit*. Part. pass. *Skjuten*. (Oriktigt skrives *Skjöt*; (föräldr.) *Skutit* och *Skuten*.) 1) Med armkraft eller med kroppens tyngd förflytta något ifrån stället, utan att lyfta det. *S. en stol intill väggen. S. stolen ifrån bordet. S. något åt sidan. S. regeln för dörrn. S. på något. S. en skottkärra*, med armarnas tillhjälp framrulla den på dess hjul. *Fönster, dörr, som går att s.*, som kan skjutas. *S. rygg*, säges om vissa djur, då de kröka ryggen uppåt, t. ex. kattor. (Fig.) *S. någon framför sig*, låta en annan i sitt ställe blottställa sig för en fara, ledsamhet eller framställa ett förslag, en bön, en anhållan, o. s. v. *S. någon ifrån sig*, förskjuta honom. *S. skulden ifrån sig, på någon*, ell. blott *s. ifrån sig*, skylla något på en annan. — *S. bort, fram, ihöp, i'n, ned, undan, upp, ut*, se *Bortskjuta*, &c. *S. något af stället, af bordet*, bort ifrån stället, ned ifrån bordet. *S. före, ifrån*, se *Förskjuta* (I), *Fränskjuta*. *S. igen*, genom skjutning tillsluta, t. ex.: *S. igen dörren, spjället*. Man säger äfv. blott: *S. spjället. S. igenom*, se *Genomskjuta*, 1. *S. omkull*, skjuta på något, så att det faller omkull. *S. på*, genom skjutning flytta, framdrifva. *S. något på en*, så att det kommer in på eller faller på honom *S. på*, med all kraft skjuta framåt; äfv. skjuta fortare, kraftigare. *S. till*, se *Tillskjuta*; äfv. plötsligt och med all kraft skjuta på; stöta till. *S. tillbaka*, se *Tillbakaskjuta*. *S. tillsammans*, se *Sammanskjuta*. (Absolut) *S. ut ifrån landet*, ell. blott *s. ut*, skjuta ut en farkost ifrån land, för att deri ro eller segla. (Lagt) *S. en sak under högre dom*, vädja till, anföra besvär vid högre rätt. — 2) Frambringa, framalstra. I uttrycken: *S. knapp, frö, ax, skott.* — 3) (aktivt och neutralt) a) Medelst enkom dertill gjorda redskap

(pilbåge, blida, kanon, gevär, o. s. v.), med stark fart framdrifva genom luften vissa kroppar (pil, kula, hagel, o. s. v.), för att dermed döda, sára, skada eller förstöra. *S. med båge, gevär, kanon. S. en pil, en kula. S. med hagel, löst krut, skrot. S. ett skott. S. blindskott. S. till måls. S. upp i luften. S. bom, miste. S. på, aflösa skott emot. S. någon*, med skott döda honom. *S. en fiende, ett djur, en hare. S. vildt. S. en för pannan*, aflösa ett skott emot pannan på någon, så att han deraf ljuter döden. *S. en i armen*, med skott sára honom i armen. *S. af, bort, igenom, ned, sönder*, se *Afskjuta*, &c. *S. efter någon*, aflösa skott, för att dermed träffa någon, som aflägsnar sig. *S. ihjel*, med skott döda. *S. ihjel sig. S. håll på*, genom skjutning ästadkomma håll på något. *S. upp*, genom skjutning göra slut på, t. ex.: *S. upp sitt krut, sina kulor, sina pilar. S. ut ögat på någon*, med skott träffa ens öga, så att det utfaller. (Talesätt) *Han s-ter ej, dit han pekar*, har alltid andra afsigter, än dem han låter på skina. — b) Säges neutralt om ett skjutredskap med afseende på dess egenskaper, duglighet. *Kanon, som s-ter långt*, hvarmed man kan skjuta på långt håll. *Bössan s-ter rätt, väl, dåligt.* — 4) (endast neutralt) a) Framstå, utstå, sträcka sig fram. Endast i följe med vissa partiklar, såsom: *S. fram, ut, öfver. Udden s-ter långt ut i sjön.* Se f. ö. *Framskjuta*, &c. — b) Gå utöfver målet. I förbindelse med partikeln *öfver*. *Det har redan s-tit långt öfver tiden*, tiden är redan länge sedan förflyuten. — c) Växa. *Trädet s-ter för starkt. S. i höjden. S. upp. Han börjar s.* Man säger äfv.: *S. på. S. fram, upp, ut*, se *Framskjuta*, &c. *S. än*, se *Anskjuta*. — d) Hafva fart. *Skeppet s-ter starkt*. Aktivt säges äfv.: *S. fart, s. stark fart*, segla fort. — e) Säges äfv. om kattor och några andra djur af kattsläktet, då de ligga på lur, färdiga att göra språng, för att fånga ett rof. *Katten s-ter på en fågel.* — *S-s*, v. d. Säges om vagnshästar, då de under dragning med hela kroppstyngden luta sig emot hvarandra, liksom för att tränga hvarandra åt sidan.

SKJUTANDE, n. 3. 1) Handlingen, då man skjuter (för bem. 1 o. 3 af verbet *Skjuta*). — 2) Framdrifvande af växtdelar. *S. af knapp, ax.* — 3) (neutralt) Växande.

SKJUTBANA, f. 1. Banad plats, der man för öfning skjuter till måls.

SKJUTBÄLTE, n. 4. Stor lifgördel af skinn, som brukas i stället för skjutväska.

SKJUTDUBB, m. 2. Svansskruf utan stjert, som skruvas i pipan vid profskjutning.

SKJUTGATT, n. 3. (skepp.) Hål i öfra däckat på ett fartyg, hvarigenom man kunde skjuta på fienden, sedan han kommit om bord.

SKJUTGEVÄR, n. 3. Gevär, inrättadt att dermed afskjuta skott till ett visst mål.

SKJUTGILLE, n. 4. Förening af personer i och för öfning i skjutkonsten.

SKJUTGLUGG, m. 2. o. **SKJUTHÅL**, n. 3. Glugg, hål, att skjuta genom.

SKJUTHÄST, m. 2. (jäg.) Häst, inöfvad att begagnas vid andjagt om våren.

SKJUTKO, f. 3. pl. — *kor*. (jäg.) Figuren af en på väf målad ko, som användes vid andjagt.

SKJUTKONST, f. sing. Konsten att skjuta med alla slags eldgevär.

SKJUTKONUNG, m. 2. Den, som vid skjutöfningar gör bästa skottet.